

Javaslat a

„Jakab Napok – az érett bor és a vadászat ünnepe Sümegen¹”

települési/tájegységi/ágazati²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Oszkai Réka

Sümeg, 2024. 09. 25.

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Kisfaludy Művelődési Központ, Könyvtár és Emlékház

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Oszkai Réka

Levelezési cím: 8330 Sümeg, Széchenyi György u. 9-11.

Telefonszám: 70/453-7904

E-mail cím: sumegiprogramok@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Jakab Napok – az érett bor és a vadászat ünnepe Sümegen

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:⁴
- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

<https://jakabnap.hu/>

<https://www.facebook.com/jakabnapok>

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve: Sümegi Települési Értéktár

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A Sümeg város 2025-ben lesz, hogy 20 éve ad otthont a Jakab Napok – az érett bor és a vadászat ünnepe című fesztivál jellegű, jellemzően több napos rendezvénynek.

Ha a sümegi várra úgy tekintünk, mint ennek a sokszínű kincstárnak a messze fénylő koronájára, akkor városunk rendezvényekkel tűzdelt kincses kalendáriumának ragyogó ékköve a Jakab Napok – az érett bor és a vadászat ünnepe. Mintegy két évtizeddel ezelőtt a rendezvény gondolata abból a városi igényből fakadt, hogy szükség van olyan alkalmakra, amikor – bár mindennapjaink rohanó tempójában élünk – mégis időnként leülhetnek egy asztalhoz, koccinthatnak, beszélgethetnek egymással a sümegiek és a város vérkeringésébe szervesen bekapcsolódó környékbeliek, barátaink, vendégeink, távol élő szeretteink. Tehetnénk ezt azzal a szándékkal, hogy egy kellemes, családias, „sümegies” estét együtt töltve, beszélgessünk egy pohár bor mellett, megerősítve kapcsolatainkat, s nem utolsósorban lokálpatrióta érzelmeinket. Közös értékeink tartják össze ezt az „asztaltársaságot”: büszkén emlegetjük fel emlékezetes eseményeinket, őseink történeteit, múltunk ma is élő emlékeit, régi és új vívmányainkat.

Múltunk fontos fejezete a szőlőművelés, melynek fundamentuma a szőlőhegy: az Öreg-Baglyas-hegy. A bor a kelta kultúra révén került hozzánk, sokáig az egyik fő jövedelemforrása volt az itt lakóknak. Szent Jakab havának, júliusnak a végén, a „nagyobb” Jakab névünnepe – a régiek úgy tartották – a szőlő abbahagyta a növekedést, a csillagok pedig megmutatták a jövő évi időjárását. Ez volt az az időpont a középkorban, mikorra a bor éretté vált, így stabillá és szállíthatóvá. A Balaton-felvidéki borvidéken, a Káli-medencében termelt borokat kellett a királyi asztalra szállítani, s ezeknek a boroknak a sümegi Püspöki Palota pincéje volt a tárolója, s kezelője. A püspöki uradalom a palotapince révén központi szerepet töltött be a vidék borkultúrájában. E történelmi múlt adta az ideális időpontot a sümegi Jakab Napoknak, mely azóta is minden évben július utolsó előtti vagy az utolsó hétfőjén van.

A püspöki uradalomhoz kötődően ugyanilyen meghatározó része vidékünk kultúrájának a vadászat is. A Marcal forrásvidéke, az erdőfoltokban gazdag táj számos apróvadféle és értékes nagyvadak számára is ideális élőhely. A Sümeg-Sarvalyi erdőgondnokság területén már 1825-től működött a vadászember Makay Antal püspök által alapított vadaskert (vaddisznó- és dámkert). Megemlítené ugyanígy a sümegi múzeumalapító, régész, író és vadász, Darnay Kálmán, az 1917-ben megalapított Magyar Vadászok Országos Egyesülete Igazgatótanácsának tagja. Az ezen egyesület által megmentett ősi vadászkutya fajta, a magyar vizsla törzskönyve (1928-ban) Darnay Kálmán kan kutájával indult. A hagyományos vadászati módok ápolói közül hivatkozhatunk továbbá az ország jelenleg egyetlen kopófalkájára is, mely a sümegi Püspöki Várastállóban székelő Sümegi Falkász Egyesület vadászlovaglásai során kap nagy szerepet.

A Jakab-napi rendezvény gondolatának felvetődésekor egyaránt a kezdeményezés mellé állt a boros társadalom, a Balaton-felvidéki Borvidék hegyközsége, s a Veszprém Megyei Vadászkamara is. A 2005-ben elsőként megrendezett Szent Jakab Napok hétfőjén a szombati napon a borászok kaptak nagyobb hangsúlyt, vasárnap pedig a vadászati programok játszottak főszerepet. Ezt tükrözte a rendezvény alcíme is, melyen azóta sem változtattak: A bor és a vadászat ünnepe. A Jakab Napok ma is e két fő ágazat kultúráját, helyi hagyományait ápolja és népszerűsíti.

A népszerű fesztiválprogram fő elemeit, nagy vonalait az évről-évre megismétlődő tematika adja, melyet a változó hangsúllyal átítatott kiegészítő kulturális programok tesznek még színesebbé és újdonsággá. Volt rá példa, hogy a városvezetés felhagyott volna a szervezéssel, de a helyi civilek összefogása erősebbnek bizonyult, és töretlenül folytatódhatott a hagyomány.

Igényes és méltó helyszínt biztosítanak a kiemelt tematikáknak a Püspöki Palota parkja, a történelmi hangulattal átítatott belvárosi helyszínek és a Kisfaludy Emlékház. Időnként kiegészítő módon a vár lábánál fekvő egyéb, frekventált rendezvényterek.

A vadászati kultúra sokszínűségét egyik fő vezérfonalként mutatjuk be az éveként változó különféle programelemekkel: az állandó és időszaki kiállításokon a vidék trófeáit, vadászati témájú festményeket, szobrász remekeket, gobelineket tekinthetnek meg a vendégek, vadászkutya-kultuszt (magyar vizsla és magyar agár) népszerűsítő programokon, előadásokon vagy agárfuttatást, vadászkutya-bemutatót láthatnak, vagy akár nevezhetik is házi kedvenceiket a kutya-szépségversenyre.

A 2005/2-es Vadászkürtben az alábbi, tömör összefoglaló jelent meg a vadásznapról: "Ezúttal rendhagyó módon, a sümegi Szent Jakab Napok keretében tartottuk meg a Veszprém megyei Vadásznapot. A vadászkürt hívó szavára sokan megálltak. A kürtösök a vadászhimnuszt fújták, ami ünnepi eseményt jelzett. (...) A vadásznapot Pechtol János, az Országos Magyar Vadászkamara főtitkára nyitotta meg. Kifejtette, hogy a vadászok csendben végzik a tevékenységüket, s az ilyen rendezvények alkalmával mutatják meg titkaikat. Sümeg polgármestere, Rátosi Ferenc úgy fogalmazott, a rendezvény a borászat és a vadászat közös ünnepe, s mint ilyen, nemes lelkű embereket hozott össze. Pap Gyula, a Veszprém megyei vadászkamara elnöke arról beszélt, hogy nem egyszerű a borászat, vadászok élete, de a nehézségeik ellenére tovább végzik a tevékenységüket. A Veszprém megyei vadásznapi alkalmával hagyományos Szent Hubertus misét ezúttal Nagy Gábor káldi plébános celebrálta. A misét és a kitüntetések átadását követően tettek esküt az új vadászok. A szervezők ezúttal is gazdag programot állítottak össze, többek között volt trófeakiállítás, íjászati-, és szarvasbőgő bemutató. Csiszár József vadászfestő tárlata is várta a nagyközönséget. Az esemény bebizonyította, jól megfér egymás mellett a bor és a vadászat." A megyei vadászkamara azóta is tevékenyen részt vesz a Jakab napi rendezvényen.

A vadászok koronglövőversenyen vagy szarvasbőgő versenyen mérettethetik meg tudásukat, solymászbemutatóban gyönyörködhetnek.

Gasztronómiai élményprogramok keretében vad- és halétel főzőversenyre nevezhetik csapataikat, ételkóstolón vagy látványfőzésen is részt vehetnek. Tovább bővíthetik tudásukat főzőtanfolyamokon neves mesterszakácsok (pl. Kalla Kálmán) ill. borakadémián kiváló somelier-k támogatásával.

A borvidéki borverseny díjainak és a vadászati elismeréseknek az átadása is ekkor, ünnepélyes keretek között történik. A borhoz, szőlőkultúránkhoz kötődően ápoljuk, s népszerűsítjük városunk két nagy személyiségének kulturális örökségét: Kisfaludy Sándor költőnek, a magyar nyelv ápolójának, valamint Ramassetter Vincének, a XIX. századi borkereskedőnek, Sümeg nagy mecénásának emlékét őrizve. (Állandó programhelyszínünk a Kisfaludy Emlékház és a Ramassetter emlékkiállításnak otthont adó Ramassetter Látogatóközpont és a Palota Pince is.)

A Ramassetter Borutcában mutatkoznak be a Balaton-felvidéki borvidék borászatai és természetesen a borvidéki borverseny győztes borait is ők kóstoltatják, valamint számos alkalommal vendégeskedtek nálunk egyéb híres pincészetek pl. Badacsonyból, Somlóról, Tokajból, Villányból, sőt Franciaországból. A vároldalban fajtamentéssel létrehozott Történelmi Szőlőültetvény a VII. Jakab Napok megnyitóján került átadásra. A XII. Jakab Napokon pedig Badacsonytomaj, Somlókő és Sümeg polgármesterei elhatározták a Somló-Sümeg-Badacsony Ramassetter Borút megalapítását, s a fesztiválon a megállapodást ünnepélyesen aláírták.

A rendezvény kiemelt eseménye a Euszták szentmise, melyet szabadtéren a Hétvezér téren tartanak, melyet szeretet-vendéglátás, a sümegiei agapéja követ borkóstolóval egybekötve.

A rendezvény értékes eleme a jelmezes felvonulás, amelyet általában két évente szerveznek meg. A felvonulás a térség 1000 éves történelmét mutatja be, így elmaradhatatlan résztvevői a vár lovagjai, a huszár hagyományőrök, a falkászok, a solymászok, a hagyományőrök táncsoportok, valamint a térség civil egyesületei, akik mind valamely történelmi korból hivatottak megidézni. Vendég hagyományőrök csoportok gazdagítják a felvonulást és a kulturális bemutatókat. A borlovagok a jelmezes történelmi felvonuláson is részt vesznek.

Komoly- és könnyűzenei koncertek, színházi előadások, gyermekprogramok vonzzák a családokat, baráti társaságokat, helyieket és turistákat egyaránt. A fesztivál látogatottsága évről-évre magasabb, több ezer főt mozgat meg a gazdag kulturális kínálat.

A bor által életre keltett életöröm és a vadászban megtestesülő életerő házasságából született meg a Jakab Napok életigenlő, nyüzsgő hangulata, mely nemcsak a felhőtlen szórakozásról szól, hanem közös múltunk örökségét ápolja, és szakmai találkozásoknak biztosít fórumot Sümegen, a történelmi hangulatú, vendégszerető kisvárosban.

A rendezvény minden évben széleskörű együttműködésben valósul meg. A fesztivál rendezője. Sümeg Város Önkormányzata, szervezője a Kisfaludy Sándor Művelődési Központ, Könyvtár és Emlékház.

Együttműködő partnerek:

- Kinizsi Vadásztársaság – Dr. Rédei Zsolt
- Darnay Kálmán Vadásztársaság – Máté Zoltán
- Fehérkő Vadásztársaság – Tüttő János
- Marcalvölgye Vadásztársaság – Simon Lajos
- Országos Magyar Vadászklub Veszprém Vármegye - Pap Gyula elnök
- Országos Agarász Egyesület - Keresztes János elnök
- Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége
- Palota Pince – Egly Márk

Együttműködő Borrendek

- Badacsony Vinum Vulkanum Borlovagrend
- Balatoni Borrégió Gizella Királyné Női Borrend
- Balatonvin Borlovagrend Balatonfüred-Csopak
- Csentei Szőlőtermelők Egyesülete Lendváról
- Da Bibere Zalai Borlovagrend

- Duna-menti Szent Orbán Borrend Adonyból
- Enyingi Borkedvelők Rendje
- Európai Borlovagok Magyarországi rendje
- Gróf Vécsey Károly Borlovagrend Soltról
- Keceli Patatich Gábor Borrend
- Kunsági Női Borrend
- Noé-hegyi Szent István Borlovagrend Székesfehérvárról
- Promontorium Borlovagrend Egyesület
- Somló és Környéke Borút Egyesület
- Somlói Borrend Egyesület
- Siklói Borbarátnők Borrendi Egyesülete
- Szent Donát Borrend Csókakőről
- Szent Trifon Borlovagrend Szerbiából, Bajmokról
- Szent Imre Herceg Borlovagrend Szlovákiából, Marcelházáról
- Szent Rókus Borlovagrend Dunaföldvállról
- Vinitores Tychonienses Borrend Tihanyból
- Vinum Ister-Granum Regionis Borlovagrend Esztergomból
- a Sümegi Pannon Császári és Királyi Borlovagrend

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Jakab Napok rendezvénysorozat Sümeg város kulturális és közösségi életének kiemelkedő eleme, amely 2025-ben ünnepli fennállásának 20. évfordulóját. A többnapos fesztivál a bor és vadászat két meghatározó hagyományát köti össze, mindkettő szervesen kapcsolódik Sümeg történelméhez és a környék vidéki életéhez. A rendezvény különleges élményforrást nyújt a látogatóknak, hiszen az érett bor életörömöt és a vadászat életerőt sugárzó szimbólumain keresztül egyesíti a szórakozást és a múlt hagyományainak ápolását.

A Jakab Napok nemcsak szórakoztató esemény, hanem jelentős találkozóhely is a borászok, vadászok és a szakma további képviselői számára, ahol szakmai fórumok, bemutatók és tapasztalatcserék zajlanak. Sümeg történelmi városképébe illeszkedő esemény, amely hozzájárul a város identitásának erősítéséhez, turisztikai vonzerejének növeléséhez, és a helyi közösségi élet fellendítéséhez.

A borászati és vadászati hagyományok továbbadása mellett a Jakab Napok bemutatja Sümeg értékeit és segít abban, hogy a város múltja és jelene közötti kapcsolat fennmaradjon, megújuljon. Az esemény különleges módon emlékeztet arra, hogy az életöröm, a közösség és a hagyomány milyen fontos szerepet játszik a modern életben is.

Mindezek alapján a Jakab Napok rendezvény méltó helyet érdemel Sümeg város értéktárában.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

A MARCAL FORRÁSVIDÉKÉNEK VADÁSZATI KULTÚRÁJA. (Sümeg, 2021. Marcal-völgye Vadásztársaságainak Szövetsége) pp35-40.

Sümegi Kata: Jakab napok

<https://jakabnap.hu/>

<https://www.facebook.com/jakabnapok>

https://www.omvk.hu/app/omvk/web/uploads/files/Vadaszkurt_2005_2.pdf

<https://www.veol.hu/helyi-kozelet/2024/07/jakab-napok-a-bor-es-a-vadaszat-orszagos-unnepe>

<https://egeszevenbalaton.hu/blog-balaton/xvii-jakab-napok-az-erett-bor-es-vadaszat-unnepe-sumegen>

<https://agrojager.hu/vadaszat/2021/08/02/jakab-napok-az-erett-bor-es-vadaszat-unnepe/>

<https://hazaivadasz.hu/2017/07/28/az-erett-bor-es-a-vadaszat-unnepe-sumegen-xiii-sumegi-jakab-napok-eletkepek-i/>

<https://www.veol.hu/helyi-eletstilus/2023/07/az-erett-bor-es-a-vadaszat-unnepe-sumegen>

<https://hirtv.hu/ahirtvhirei/xvi-sumegi-jakab-napok-fesztival-2525704>

<https://www.veszpremtv.hu/tag/jakab-napok/>

<https://www.borrend.hu/beszamolo-a-pannon-csaszari-es-kiralyi-borlovagrend-sumegi-jakab-napok-rendezyenyrol>

<https://www.omvk.hu/veszprem/hir/az-erett-bort-es-vadaszatat-unnepeltek-sumegen>

<https://sumegonline.hu/friss-hirek/xiv-jakab-napi-programok/>

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<https://jakabnap.hu/>

<https://www.facebook.com/jakabnapok>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Zona TV videói

<https://www.youtube.com/watch?v=z01b6101x1I>

<https://www.youtube.com/watch?v=06cNEi3sFfw>

<https://www.youtube.com/watch?v=CHKrxinOYcc&t=21s>

<https://www.youtube.com/watch?v=Mr0RrZ6djDc>

<https://www.youtube.com/watch?v=ElmsnSBbzMU>

<https://www.youtube.com/watch?v=sigdMWxoUss>

<https://www.youtube.com/watch?v=6c21iKVwM40>

<https://www.youtube.com/watch?v=B1MqSLndGVI>

Rendezvény hivatalos lógója

Fényképek

Forrás: Sümegi Kata, Kisfaludy MKKE

